

NOZARE: Augļkopība

AIZPILDĪJA (vārds, uzvārds, paraksts): Renāte Kajaka_____

Izpildē piedalījās (eksperti, biedri u.c.): Māra Rudzāte, Gundega Sauškina, Ligita Rezgale, Edgars Rubauskis, Jānis Zilvers, Andrejs Brūvelis, Renāte Kajaka
Organizācija: Latvijas Augļkopju asociācija

Nozares analīze	
Nozares mērķis	Nozares attīstības galvenais mērķis ir nodrošināt ar svaigiem augļiem un ogām, kā arī ar to pārstrādes produktiem vietējo tirgu un attīstīt eksportu. Iedzīvotāju apgādāšana ar vietējo produkciju vismaz 80% apmērā. Augļkoku stādījumu ikgadēja palielināšana 200 – 300 ha apmērā 10 gadu periodā, kā arī ražības kāpināšana. Glabātavu un noliktavu palielināšana. Kooperācijas sadarbības veicināšana. Eksporta vecināšana.
Nozares apraksts (cik nozarē ha, dzīvnieku vienības, saimniecību skaits, utt.)	80. gados augļu koku un ogulāju platības sasniedza ap 30 – 35 tūkst. ha. 90. gados tās samazinājās līdz 12 tūkst. hektāriem. Galvenais platību samazināšanās iemesls bija stādījumu novecošana un importa produkcijas ieplūšana. Lai atjaunotu augļu un ogu dārzu platības Latvijas Republikā, sāka maksāt subsīdijas par ilggadīgo stādījumu ierīkošanu. Tomēr šo gadu laikā ir mainījušās audzēšanas tehnoloģijas, dārzu kopšana, šķirņu piedāvājums un audzējamās kultūras, tāpēc audzētājiem daudz kas jāapgūst, jāmacās un augļu/ogu stādījumu atjaunošana nenorīt strauji. Pēc LAD datiem 2011. gada septembrī Latvijā bija nedaudz virs 7 tūkst. ha ilggadīgo stādījumu, ieskaitot zemenes. Ilggadīgo stādījumu kopraža 2011.gadā bija 9.6 tūkst. tonnas, savukārt 2010.gada dati uzrāda praktiski 12 tūkst. tonnas. Dominējošu platību

	aizņem augļu koki. Līdera pozīciju aizņem ābeļu stādījumi ar 1777 ha. Daudz mazāku platību aizņem citi augļu koki – bumbieres 140 ha, ķirši 102 ha, plūmes 105 ha. Ogulāju kopplatība ir 1937,1 ha. Pirmajā vietā pēc aizņemtās platības ir upenes ar 542 ha, nākamās ir zemenes, kuras aizņem 342 ha. Pārējie ogulāju stādījumi – avenes 228 ha, jāņogas 69 ha, mellenes 141 ha, dzērvenes 103,6 ha, krūmcidonijas 65 ha, kazenes 5 ha un ērkšķogas 1,5 ha. Pārējie ogulāji aizņem 440 ha (uzrādot ha daudzumu, augļkopis nav uzrādījis audzējamo kultūru).			
Priekšlikumi nozares attīstībai un LAP pasākumiem, kas būtu jāievieš, lai veicinātu nozares attīstību.	<ul style="list-style-type: none"> - Atbalsts Latvijā iegūtās produkcijas reklāmai - Precizēt un uzlabot statistikas datu ieguves sistēmu - Izstrādāt likumdošanu par integrētās audzēšanas sistēmu, lai audzētāji turpinātu saņemt atbalstu - Turpināt valsts atbalstu ilggadīgo stādījumu ierīkošanai, jo pašreizējo stādījumu platības spēj nodrošināt Patērētāju, kā arī pārstrādes rūpnīcu vajadzības pēc augļiem un ogām tikai 20-30 % apmērā - Valsts vai ES atbalsts augļu un ogu realizācijas sistēmas un RG izveidei - Atbalsts augļkopju apmācībai, konsultēšanai un informēšanai - Atbalsts slimību un kaitēkļu prognozēšanas sistēmas izveidei - Atbalsts mazo un vidējo pārstrādes uzņēmumu izveidei - Atbalsts audzēšanas risku samazinošu tehnoloģiju ieviešanai (apūdeņošanas, salnu aizsardzības, meliorācijas sist., segumu sistēmas u.c.) - Atbalsts lietišķiem zinātniskiem pētījumiem - Konsultāciju dienesta izveide uz asociācijas bāzes - Tirgus pētījumu uzsākšana - Augļkopības statistikas datu vākšana un konkretizēšanai (klātienē) uz LAA datubāzes pamata - Valsts vai ES atbalsts integrētās audzēšanas tehnoloģijām - LAA biroja darbības veicināšana un optimizēšana 			
Saražotās produkcijas apjomi, nozares jauda (tagad un iespējamā). Nozares potenciāla analīze. Izaugsmes iespējas nozarē.	Apraksts Pēc pašreizējās statistiskās uzskaites metodikas praktiski nav iespējams iegūt objektīvus datus par saražotās produkcijas	Stīrās puses, iespējas Augļu un ogu ražošana var nodrošināt salīdzinoši augstu ienākumu un peļņas masu no platības vienības. Nepiepildīts vietējais tirgus,	Vajās puses, draudi Dinamisku attīstību ierobežo nepietiekama kooperācija. Katra atsevišķā uzņēmuma salīdzinoši nelielie ražošanas apjomi neļauj ieņemt stabilu	Ieteikumi, darāmie darbi Īpaši jāatbalsta kultūras, ko spēj izaudzēt vietējie ražotāji, kuru trūkums pašlaik tiek aizstāts ar importu, kā arī īpaši ir

	apjomiem.	<p>iespējams vietējo augļu eksports uz ziemeļu un ziemeļaustrumu valstīm. Daudzveidīga kultūru ražas pārstrāde ļauj iegūt savdabīgus produktus ar augstu pievienoto vērtību un bioloģiski aktīvo vielu saturu.</p> <p>Var nodrošināt augstu nodarbinātību (vismaz sezonāli). Ar lielu peļņas masu no 1 ha, augļkopība var būt iespēja izdzīvot nelielām vienas ģimenes saimniecībām, samazinot iedzīvotāju aizplūšanu no laukiem.</p> <p>Stādījumi ir daudzgadīgi, katru gadu nav jāiegulda līdzekļi to atjaunošanai. Ražas pārstrāde ļauj iegūt nišas produktus (sukādes utt.), iestrādes raudzētu dzērienu ražošanai.</p>	<p>vietu eksporta piedāvājumā, savukārt iekšējā tirgus ietilpība ir nepietiekama vērienīgas izaugsmes plānošanai un investīciju projektu ieviešanai.</p> <p>Mainīgie dabas apstākļi, kā jebkurai l/s nozarei. Kā īpaši draudi - ziemošanas apstākļi, kuriem pakļauti tiešie ražošanas pamatobjekti. Nepietiekama iedzīvotāju informētība par Latvijā audzēto produktu vērtīgumu.</p>	<p>atbalstāmas eksportam perspektīvās kultūras. Nepieciešams vecināt specializētās dārzkopības tehnikas un sistēmu iegādi un ierīkošanu.</p> <p>Iedzīvotāju informēšana par augļu lietošanas veselīgumu. Aktīva piedalīšanās projektos „Augļi veselībai” un „Skolas auglis”.</p> <p>Atbalsts eksportam.</p>
Konkurētspēja	Latvijā audzēt ieteicamās augļu koku un ogulāju šķirnes ir piemērotas	Latvijas klimatiskie apstākļi, izmantojot vidi saudzējošas audzēšanas	Latvijai iestājoties ES 2004. gadā būtiski mainījusies gan saimniekošanas vide, gan	Latvijai nepieciešams mainīt nodokļu politiku, lai Latvijā ražotā produkcija spētu

	<p>vietējiem agroklimatiskajiem apstākļiem. Latvijā tiek audzētas sugas ar sevišķi augstu bioloģiski aktīvo vielu saturu, kas ļaus pārstrādēt iegūt jaunus funkcionāli aktīvās pārtikas produktus.</p>	<p>tehnoloģijas, ļauj izaudzēt augļus un ogas ar ievērojami mazāku pesticīdu daudzumu salīdzinājumā ar valstīm rietumos un dienvidos, tā paaugstinot to vērtību veselīga uztura ziņā un samazinot to pašizmaksu. Salīdzinoši iespējami lielā peļņas masa no hektāra, audzējot augstas kvalitātes produkciju svaigam patēriņam, nodrošina veiksmīgu biznesu arī nelielās saimniecībās. Atšķirībā no citām ES valstīm, Latvijā ir ļoti labi klimatiskie apstākļi dzērveņu audzēšanai.</p>	<p>lauksaimniecībai paredzētā atbalsta lielums un saņemšanas principi. Jaunajiem un finansiāli salīdzinoši vājajiem Latvijas augļkopjiem ir grūti konkurēt ar veco ES valstu profesionāļiem, kuri darbojas pēc gadu desmitiem izstrādātām saimniekošanas shēmām, un kuru rīcībā ir materiāli tehniskā bāze (noliktavas, glabātavas un speciālā tehnika), kā arī saņem atbalstu, kas krietni pārsniedz Latvijas zemniekiem paredzēto. Nodokļu un atbalsta politikas nevienlīdzība attiecībā pret pārējām ES valstīm (VPM, nodokļu politika). Nelielās saimniecībās audzētās izejvielas pārstrādei nav konkurētspējīgas, jo bez darbu mehanizācijas tās pašizmaksā augsta.</p>	<p>konkurēt ar citās ES valstīs ražoto. Piemēram, PVN likmi samazināt līdz 5%, lai Latvijas augļkopis būtu līdztvērtīgā situācijā ar lielāko konkurentu – Poliju. Vienkāršot darba spēka nodokli ražas vācējiem, kur tiek izmantots roku darbs. Izskatīt iespēju mainīt iepirkuma likumu, lai vecinātu iepirkumu no vietējiem ražotājiem. Importa produkcijai, kuru pārdod tirgos, piemērot PVN maksu no 1. lata. Likumdošanas sakārtošana, nodrošinot augļu produkcijas ieguvu pašam patērētājam savām vajadzībām (pašvākšanas dārzi), kas mazinātu spriedzi un vajadzību piesaistīt no malas darbaspēku. Tas dotu nelielām saimniecībām iespēju piesaistīt publiku arī kā tūrisma objektiem dažādojot saimniekošanu laukos, jo sevišķi</p>
--	--	---	--	--

				<p>kultūrvēsturisku objektu tuvumā. Vietējo augļu pieejamības laiku iespējams ievērojami pagarināt, nodrošinot optimālus glabāšanas apstākļus, audzējot atbilstošas šķirnes. Augļu un ogu pašizmaksu iespējams samazināt, izmantojot modernākas audzēšanas vai ražas vākšanas tehnoloģijas, kam attiecīgi jāpalielina platības. Pieņemt likumu, lai zemniekam ir iespējams iegūt īpašumā no Latvijas valsts mežiem purvu, kur iestādītas dzērvenes vai tās plāno stādīt.</p>
<p>Sagādes tirgus un patēriņa tirgus analīze</p>	<p>Pēc LVAEI datiem augļi un ogas ir viens no produktiem ar vismazāko realizācijas īpatsvaru. Tiek realizēti tikai ap 20 % (LVAEI 2005.g.) no saražotās produkcijas. Vecāko stādījumu zemās kvalitātes ražas netiek</p>	<p>Vietējā tirgū, sevišķi lielveikalos, trūkst pašmāju augļi, ņemot vērā XX gs pieredzi, iespējams to eksports uz tuvējām ziemeļu un ziemeļaustrumu valstīm. Krievija ir liels tirgus bez valodas barjeras, Latgalei ir</p>	<p>Nepietiekams kvalitatīvas produkcijas apjoms, neizveidota kooperācijas un realizācijas sistēma. Ja neveidosies stabili kooperatīvi, netiks izstrādāta loģistikas sistēma, būs apgrūtināta vai pat</p>	<p>Kooperācijas un realizācijas sistēmas, loģistikas izveide ļaus stabilizēt saražotās produkcijas realizāciju un nodrošinās patērētājus ar vietējiem augļiem. Jāveicina inovatīvo produktu radīšana (sukādes, dabīgo</p>

	<p>savākta, daļa tiek izmantota pašpatēriņam. Visvairāk augļu tiek realizēts lielo pilsētu tuvākajos rajonos. Kopējais augļu un ogu patēriņš uz vienu Latvijas iedzīvotāju sastāda tikai 50kg gadā, pretstatā Pasaules Veselības organizācijas ieteiktajam daudzumam 70-140 kg gadā.</p>	<p>senas tradīcijas Sanktpēterburgas apgādē ar Latvijā audzētiem augļiem un ogām. Iespējas iekarot Igaunijas un Somijas tirgu, jo šajās valstīs dārzu ir maz. Sevišķi ražošanā izmantojot tajās valstīs radītās šķirnes, kas sekmīgi audzējamas pie mums. Integrēti audzētiem augļiem sniegtā iespēja piedalīties programmā „Skolas auglis” guvusi plašu atbalstu augļkopju vidū. Pieprasījums pēc Latvijā audzētiem augļiem pārsniedz piedāvājumu, jo vietējais pircējs dod priekšroku Latvijā audzētai produkcijai. Gan privātiem, gan komercaudzētājiem ir iespēja augļus ilgāk uzglabāt, t.sk. izmantojot augļu sasaldēšanas iespējas.</p>	<p>neiespējama produkcijas realizācija (it īpaši lielveikalu tīklā). Nespēja nodrošināt konkrētu viendabīgu (vienas šķirnes, vienādā daudzumā), produkciju. Nepietiekošas produkcijas pārvadāšanas – piegādāšanas iespējas.</p>	<p>sulu maisījumi, ekstrakti, u.c.) no to kultūru produkcijas, kuru augļi satur daudz bioloģiski aktīvas vielas: smiltsērķšķi, krūmcidonijas, mellenes, plūškoki, dzērvenes, upenes u.c. Tas iespējams pie nosacījuma, ka tiek veicināta nelielu pārstrādes uzņēmumu izveidošana. Balstoties uz pieprasījumu un eksporta iespējām, jāpalielina dzērveņu stādījumu platības. Sadarbībā ar masu medijiem un izglītības iestādēm aktīvi jāpopularizē veselīga uztura nozīme ikdienā, uzsverot augļu lietošanas nepieciešamību. Jārod iespēja projekta „Augļi veselībai” vai līdzīgu projektu turpināšanai. Ierobežot dempingu Latvijas cenu tirgū, lai vairumtirdzniecības cenas Latvijā neatšķirtos, piemēram no Polijas</p>
--	--	--	---	--

<p>Resursi, līdzekļi, cilvēki, nodarbinātība, zeme, enerģija. Resursu izmaksas.</p>	<p>Jāņem vērā, ka Latvijas teritorijai ir raksturīgs neizlīdzināts reljefs, kas piemērots dārzu ierīkošanai. Dārziem izmantojamas vietas, kas ir nedaudz augstākas par apkārtējo vidi, kur neuzkrājas mitrums un aukstās gaisa masas. Dārziem izmantojami arī salīdzinoši mazāki nogabali, arī tie, kas mazāk piemēroti laukaugu kultūrām un lielgabarieta tehnikas izmantošanai. Meliorācijas sistēmas Latvijā izbūvētas pirms 20-30 gadiem, un to efektīva darbība ir atkarīga no meliorācijas sistēmu kopšanas pasākumiem, kā arī no augšņu izmantošanas efektivitātes. Izdevumi stādījumu ierīkošanai un kopšanai ir ļoti atšķirīgi gan pa kultūrām, gan pa saimniecībām. Tie atkarīgi gan no mehanizācijas</p>	<p>Ar iespējamo samērā labo ieņēmumu apjomu no 1 ha (apmēram 300 Ls. - 1500 Ls), auglīkopība var dot iespēju izdzīvot nelielām vienas ģimenes saimniecībām, saglabājot iedzīvotājus laukos. Dārzu kopšana, ražas vākšana, kur nepieciešams daudz roku darba, rada jaunas darba vietas laukos. Nelielās saimniecībās var veiksmīgi audzēt kvalitatīvu produkciju svaigam patēriņam, ko var realizēt vietējā tirgū, daļēji pašvākšanas dārzos saimniecībā uz vietas. Latvijā ir piemēroti klimatiskie apstākļi atsevišķu auglaugu audzēšanai, piemēram, dzērveņu, smiltsērķšķu, krūmčidoniju audzēšanai. Tie mazāk piemēroti, audzēšanai pārējās ES</p>	<p>Nelielās saimniecībās nevar audzēt izejvielas pārstrādei, jo mazās platībās audzējot, pašizmaksa ir augsta. Nesamērīgi augstais darba spēka nodoklis ražas vācējiem. Vāja mehanizācija ražas vākšanas procesu nodrošināšanai, jo sevišķi ogu kultūrām. Ja turpināsies cilvēku aizplūšana no laukiem, dārzu kopšanas darbi (jo sevišķi ar roku darbu saistītie) un ražas novākšana tiks kavēta vai veikta nekvalitatīvi, nebūs iespējams nodrošināt konkurētspējīgu produkciju. Būs jāievieš darbspēks. Pārstrādei audzēto kultūru ražošanas apjomus var samazināt pārstrādes jaudu trūkums. Tas arī traucēs platību palielināšanos katrā konkrētā saimniecībā, tāpēc dārzu lielums tajās būs tāds,</p>	<p>vairumtirdzniecības cenām. Darbs glabātavās un šķirošanā, kā arī produkcijas pārstrāde zemnieku saimniecībās ievērojami samazinās strādnieku nodarbinātības sezonālītāti. Nepieciešams atbalsts kooperācijas, nelielu ražotņu izveides veicināšanai. Jāsamazina PVN, lai uzlabotu Latvijas auglīkopju konkurētspēju, kā arī jāvienkāršo darba spēka nodoklis ražas vācējiem, kur tiek izmantots roku darbs. Ilggadīgo stādījumu ierīkošanai, saimniecību optimizācijai un jo sevišķi jauniešu piesaistei nozarei nepieciešams atbalsts. Jāveicina un jāatbalsta videi draudzīga (integrētā un bioloģiskā) ražošana.</p>
--	---	---	---	--

<p>Pieredze, zināšanas, informācija, izglītība.</p>	<p>pakāpes, gan izmantotām audzēšanas tehnoloģijām, utt. Lielākā daļa augļkopības saimniecības darbību uzsākušas salīdzinoši nesen, izmantojot un piesaistot citur gūtus līdzekļus, valsts un ES atbalstu. Nav uzkrāts kapitāls no tiešās ražošanas, jo to nosaka ilggadīgo stādījumu lēnā ieguldījumu atgūšana. Lielākajā daļā saimniecību pamatdarbi tiek veikti uzņēmuma īpašnieku ģimenes spēkiem (no 2 līdz 4 cilvēki), piesaistīts tiek neliels skaits darbinieku, galvenokārt ražas vākšanas laikā. Vidējā saimniecībā ir 2 līdz 4 ha. Lielākais enerģijas patēriņš ir degviela 200l/ha, un elektroenerģija glabātuvju-saldētavu uzturēšanai.</p>	<p>valstīs (Polija, Vācija u.c.). Piemēram, dzērvenes un krūmmellenes var veiksmīgi audzēt gan izstrādātos, gan daļēji izstrādātos augsto sūnu kūdras purvos. Latvijā ir 17 tūkst. ha kūdras purvu, kas ir potenciāli dzērveņu stādījumu palielināšanai. Līdzīgas iespējas arī smiltsērķšķu audzētājiem, radot konkurētspējīgus produktus ES un pasaules tirgum.</p>	<p>kādu spēj apkopt katra konkrētā ģimene, tikai ražas vākšanas laikā piesaistot darbaspēku. Ārzemnieku un ārzemju kompāniju lielu zemes platību iegādāšanās, kā arī ienākšana un konkurēšana Latvijā augļkopības jomā.</p>	
	<p>Latvijā ir maz zinošu un pieredzējušu augļkopju un speciālistu, jo sevišķi ņemot vērā audzēto kultūru</p>	<p>Informācijas un konsultāciju sistēmas izveide un nodrošināšana slimību un kaitēkļu monitoringa un</p>	<p>Augļkopība ir zināšanu ietilpīga lauksaimniecības ražošanas nozare. Šobrīd lielai daļai augļkopju trūkst</p>	<p>Jāatjauno agrākās iestrādes un jāievieš inovatīvas izglītības metodes, kas ļautu studentiem iegūt kvalitatīvas,</p>

	<p>dažādību. Situācija augļkopju izglītošanā ir neapmierinoša. Augļkopību „var apgūt” vidēja un augstāka līmeņa mācību iestādēs (Bulduru dārzkopības vidusskolā un LLU). Tomēr, trūkstot modernai mācību bāzei (moderni dārzi, tehniskais nodrošinājums u.c.), – iespējām praktisku iemaņu apgūšanai, atbilstoši mācību programmai, netiek sagatavoti pietiekami daudz zinoši speciālisti. Trūkst prakšu vietas. Epizodiski tiek piedāvāti kursi, apmācības, semināri, kas sniedz iespēju papildināt jau esošās zināšanas, nevis apmāca jauniešus. Tas rada jaunu, zinošu augļkopju trūkumu, turklāt ir jāņem vērā pieredzējušu augļkopju vecuma robežas palielināšanās. Tomēr zināšanu pienesumu nozarei dod pētniecībā iesaistītās piecas institūcijas</p>	<p>brīdinājuma sistēmas izveide ļaus nodrošināt konkurētspējīgas produkcijas ražošanu. Interneta piedāvātās priekšrocības tirgus informācijas un resursu apgūvē. Piedalīšanās izstādēs produkcijas realizācijas palielināšanai. Valodas kursu apmeklēšana, lai paaugstinātu kompetenci ārvalstu tirgos.</p>	<p>zināšanu konkurētspējīgas preču produkcijas ražošanā t.sk. speciālās zināšanas (agrotehnika, augļu fizioloģiju u.c.). Turklāt trūkst iespēju iegūt pilnvērtīgu augļkopja izglītību. Konsultantu trūkums augļkopībā neļauj nodrošināt ražošanas efektivitāti. Latvijā nav iespējams saņemt konsultācijas par dārza tehnikas-mehанизācijas jautājumiem. Neesoša vai ļoti neapmierinoša interneta darbība Latvijas lauku teritorijās vai ārpus lielpilsētām.</p>	<p>pilnvērtīgas un starptautiski konkurētspējīgas zināšanas augļkopības nozarē. Mūžizglītības programmā jāiekļauj augļkopības nozare. Mācību programmās gan vidējā, gan augstākā līmenī jāpalielina prakšu daudzums. Nepieciešams atbalsts prakšu saimniecībām. Nepieciešams atbalsts konsultantu sistēmas izveidei un tās uzturēšanai.</p>
--	--	---	--	---

	un uzņēmumi, kas iespēju robežās veic konsultatīvo darbību. Šobrīd nozarē trūkst sasaistošā posma zinātnei un ražošanai – konsultantu.			
Finanšu pieejamība, peļņas iespējas nozarē. (atbalsts, kredīti)	Kopš 1998.gada, kad tika uzsākts valsts atbalsts ilggadīgo stādījumu ierīkošanai par subsīdijām ir iestādīti vairāk kā 3000 ha. No 2004.gada pēc iestāšanās ES, visplašāk pieejamais atbalsta veids ir vienotais platības maksājums (VPM), kuru var saņemt par LIZ, kura ir bijusi labā lauksaimniecības stāvoklī uz 2003.gada 30.jūniju un atbilst izvirzītajiem noteikumiem. Veiksmīgi izmantots piedāvātais atbalsts ražotāju grupām (RG) <i>Baltijas ogu kompānija, Zelta ābele, Augļu nams</i> , kā arī speciālais atbalsts kooperatīviem. Atzinīgi novērtēta un izmantota tiek piedāvātā investīciju projektu	Valsts atbalsts integrētai augļu un ogu audzēšanai nodrošina konkurētspējīgas produkcijas ražošanas pieaugumu. ES investīciju programmās ir iespējams saņemt atbalstu jaunu dārzu ierīkošanai. Valsts un ES atbalsts nelielu pārstrādes un mājražotāju uzņēmumu izveidei nodrošina pārstrādes produktu daudzveidību, paplašina tirgu, nodrošina nozares konkurētspēju. Ļoti veicinošs bijis atbalsts RG, kā arī speciālais atbalsts kooperatīviem. Ir izveidojušās 3 RG <i>Baltijas ogu kompānija, Zelta ābele, Augļu nams</i> un vairāki kooperatīvi – <i>Ziemeļoga, VVT dārzi, Baltijas ogu</i>	Netaisnīga VPM sadale ES. Ražotāju nespēja nodrošināt savu finansiālo daļu projektu realizācijā – finansiālo līdzekļu trūkums. Bankas kredītu nepietiekamība, jo augļudārzus kā ķīlas nodrošinājumu bankas neņem.	Kooperācijas attīstība produkcijas pārdošanas jomā radītu stabilāku pamatu uzņēmumiem plānot savu atsevišķo izaugsmi, tāpēc, vairojot augļkopības nozares uzņēmēju informētību par sadarbības un ES struktūrfondu sniegtajām iespējām konkurētspējas paaugstināšanā, paaugstinātos nozares pārstāvju ieguldījums ES struktūrfondu līdzfinansējuma piesaistē nākamajā plānošanas periodā 2014. – 2020.g. Augļkopju ienākumu pieaugums kvalitatīvas produkcijas realizācijas rezultātā.

	pirmskreditēšana un valsts kreditēšanas programma zemes iegādei..	<i>kompānija, Zelta Ābele, Kurzemes dārzi.</i> Valsts kreditēšanas programma zemes iegādei, kā arī intensīva investīciju projektu pirmskreditēšanas ieviešana.		
Loģistika/ Mārketings	Ir izveidojušās 3 RG un vairāki kooperatīvi – <i>Ziemeļoga, VVT dārzi, Baltijas ogu kompānija, Zelta Ābele, Kurzemes dārzi.</i>	Iekarota zināma vieta Latvijas lielveikalos, kur atrodami gan pašmāju āboli, gan ogas, gan arī pārstrādes produkti.	Grūtības konkurēt ar importēto produkciju. Nepietiekams augļu un ogu vienveidīgas produkcijas apjoms eksporta uzsākšanai. Nepietiekama loģistikas bāze, gan katram zemniekam, gan kooperatīviem – nepieciešami ieguldījumi šajā jomā.	Jāuzlabo iesaiņošana un noformēšana. Jāpalielina sortimenta dažādība. Jānodrošina Latvijas augļu pieejamība pēc iespējas ilgāk, palielinot apjomu un palielinot glabātuvē. Īpaši jākooperējas loģistikas jomā.
Jauninājumi/ inovācijas	Izstrādāti un radīti jauni pārstrādes nišas produkti (bioloģiskā pārtika bērniem, sukādes u.c.). Uzsākta veiksmīga dzērveņu audzēšana.	Jāpalielina un jāpilnveido pamatkultūru audzēšana, meklējami nišas produkti, t.sk. smiltsērķšķi, dzērvenes u.c., jo pieprasījumus pārsniedz piedāvājumu.	Finanšu trūkums kavē inovāciju izstrādāšanu un to tālāku ieviešanu praksē.	Lai kaut daļēji mazinātu finansiālās problēmas, inovāciju izstrādei un ieviešanai, jāpiesaista investori.
Atrašanās vieta, ģeogrāfiskais aspekts, izvietojums teritorijā .	Jūras un jūras līča tuvums nosaka Latvijas klimatisko apstākļu ļoti lielo dažādību – no maigā piejūras klimata	Dārzus var stādīt vietās, kas nav piemērotas laukaugu kultūru audzēšanai (piem.,	Daudzveidīgās kultūras prasa atšķirīgus augšanas apstākļus un audzēšanas tehnoloģijas.	Ja netiks pielietotas modernas, zinātniski pamatotas tehnoloģijas, dārzi būs mazražīgi un prece

	<p>līdz kontinentālam klimatam Latgalē. Ļoti dažādi ir arī reljefa un augsnes apstākļi. Vēsturiski ir izveidojušies atsevišķi areāli ar sevišķi labvēlīgiem apstākļiem kādas kultūras audzēšanai, kuros jau pirms simts gadiem koncentrējās šo kultūru stādījumu platības, piemēram, Talsu apkārtnē, Ēdoles tuvumā, kā arī Madonas apkārtnē saldie ķirši sastopami ne tikai dārzos, bet arī savvaļā. Turpretī Ziemeļaustrumu un Austrumlatgales reģionos dažādu kultūru stādījumu ir ļoti maz, kaut gan šajos rajonos ir atsevišķas dārziem ļoti labas vietas, kurās, izvēloties piemērotas kultūras un šķirnes, iespējama rentabla saimniekošana.</p>	<p>paugurainu apvidu nogāzēs). Ar modernām tehnoloģijām nodrošinot barības un mitruma piegādi, iespējams iegūt augstas ražas arī vietās, kas nav izmantojamas laukaugu audzēšanai. Latvijā klimatiskie apstākļi dažādos reģionos ir stipri atšķirīgi, tāpēc iespējama dažādu kultūru audzēšana. Tie ļauj izaudzēt kvalitatīvu ražu ar ievērojami mazāku augu aizsardzības līdzekļu izlietojumu, salīdzinot ar Rietumeiropas valstīm. Šeit var izaudzēt bioloģiski augstvērtīgāku un arī aromātiskāku produkciju, ar zemāku cukura, bet augstāku skābes saturu nekā siltākos klimatiskajos apstākļos. Augļu krāsojums ir spilgtāks un pievilcīgāks reģionos ar kontinentāla klimata apstākļiem (Latgale, Viduslatvija, Zemgale).</p>	<p>Ilggadīgas kultūras vairāk pakļautas dažādu klimatisko apstākļu ietekmei, katra kļūda šķirņu un kultūru izvēlē nav ātri izlabojama. Dārzu audzēšana šādās vietās prasa lielākas zināšanas un arī kapitālieguldījumus vietas sagatavošanai, augšanas apstākļu nodrošināšanai. Dārzu kopšana ne vienmēr bijusi apmierinoša, ko protams, ietekmē arī vietas izvēle - ziemošanas apstākļu radītie bojājumi dažviet ievērojami samazina stādījumu ražību un tād arī stādījumu ienesīgumu.</p>	<p>nekvalitatīva, nekonkurētspējīga. Klimatisko apstākļu risku var ievērojami samazināt, dārzos iekārtojot apūdeņošanu un pretsalnu laistīšanas iekārtas, lietojot atveseļotu stādmateriālu, vairāku kultūru audzēšanā izmantojot dažāda veida segumus, kas gan prasa lielus kapitālieguldījumus.</p>
--	--	---	---	---

<p>Pašizmaksa, Cena, kvalitāte</p>	<p>Pašizmaksa šobrīd ražotai produkcijai ir augsta, jo ir salīdzinoši slikts mehanizācijas nodrošinājums un glabātuvju pieejamība. Cena pēdējos gados nostabilizējusies un iespējams nemainīsies pie šī brīža augļu un ogu apjoma. Augļu un ogu kvalitāte lielākoties atkarīga no mehanizācijas nodrošinājuma, apgrozāmo līdzekļu pieejamības, lai sekmīgi veiktu tehnoloģiski nepieciešamos darbus noteiktā laikā.</p>	<p>Pašizmaksa var tikt samazināta, palielinot dārzu ražību, samazinot roku darbu, jo sevišķi ražas vākšanas procesos ogulājiem. Cena augļiem un ogām šobrīd optimistiska - stabila (saglabājoties apjomiem un pieprasījumam pēc vietējiem augļiem). Kvalitāti ir iespējams uzlabot, izmantojot prognožu sistēmas un instrumentus kaitīgo organismu ierobežošanai (IT tehnoloģiju palīdzību), risku faktoru mazinošas tehnoloģijas ieviešot. Izmantojot precīzākus instrumentus un mehānismus (agregātus). Augļkopji iegūst pieredzi, to zināšanas un iemaņas pamazām pieaug, palielinās iekšējā konkurence, kas prasa kvalitātes uzlabošanu.</p>	<p>Ne visiem ir iespējams izmantot IT, tehnoloģijas, trūkst zināšanu, pieredzes un konsultantu, kas varētu palīdzēt iegūt tirgum atbilstošu lielāku augļu un ogu daudzuma īpatsvaru, kas mazinātu pašizmaksu. Bez atbalsta mehanizācijas uzlabošanai pašizmaksu nebūs iespējams samazināt. Pieaugot ražu lielumam, sākot ražot jaunajiem dārzjiem, iegūstot lielāku realizējamu augļu īpatsvaru cenas nepieaug, iespējams samazināsies. Trūkstot zināšanām, pieredzei, konsultantiem, IT pieejamībai, tehniskajam nodrošinājumam, apgrozāmo līdzekļu pieejamībai problēmas var sagādāt kaitīgo organismu ierobežošana.</p>	<p>Atbalstīt saimniecību tehnisko nodrošinājumu. Nodrošinot iespējas apgūt zināšanas, kā arī konsultāciju sistēmas izveide nozarē, ļautu samazināt saimniecībās ražotās produkcijas pašizmaksu, līdz ar to būtu iespējams uzlabot produkcijas kvalitāti, kvalitatīvo augļu un ogu iznākumu un īpatsvaru. Nepieciešams atbalstīt IT sistēmu attīstību lauku apvidos. Nepieciešams atbalstīt prognozēšanas sistēmas attīstību (meteostaciju tīklu paplašināšanas un uzturēšanas atbalsts). Kvalitāti iespējams uzlabot ar pētījumiem par augļu ogu glabāšanu, pārstrādes iespējām u.c. Jāveic plašs darbs produkcijas reklāmas jomā.</p>
<p>Sertifikācija, pārbaudes, licences . Pārbaudes un uzraudzība.</p>	<p>Šobrīd saimniecības pārbauda un kontrolē</p>	<p>Izmantojot jaunās šķirnes un inovatīvas tehnoloģijas</p>	<p>Lielo (to skaits) un dažādo kontroļu dēļ, kā arī ieviesto</p>	<p>Iespēju robežās apvienot kontrolētāju darbību, jo</p>

	<p>vairākas institūcijas, piemēram, robezsardze, PVD, VAAD, VID, LAD, notiek darba drošības, ugunsdzēsības, kā arī citu institūciju pārbaudes. Licences nepieciešamas ieviešot ražošanā, pavairojot jaunās perspektīvās aizsargātās šķirnes, kā arī ražojot jaunus inovatīvus augļu un ogu pārstrādes produktus.</p>	<p>iespēja būt atšķirīgam konkurences apstākļos.</p>	<p>ierobežojumu dēļ, tiek apdraudēts produkcijas ražošanas process. Nepieciešamas mārketinga aktivitātes, lai iepazīstinātu patērētāju ar jaunajām šķirnēm un produktiem.</p>	<p>sevišķi, ja tie ir vienas institūcijas pārstāvji. Kontrolēm jābūt konsultatīvām un jautājumu risinošām, nevis sodošām.</p>
<p>IT, komunikācija</p>	<p>Interneta sakari netiek nodrošināti visā Latvijas teritorijā. Daudzviet laukos vai arī ārpus blīvi apdzīvotām vietām interneta sakari ir ļoti zemas kvalitātes vai pat nav vispār.</p>	<p>Tuvu blīvi apdzīvotām vietām lauksaimniekiem ir iespējams izmantot internetu, iepazīstoties ar jaunāko informāciju nozarē, veicot maksājumus utt.</p>	<p>Ja netiks nodrošināta interneta pieejamība laukos, lauksaimniekiem nebūs iespēja iegūt papildus informāciju, aizpildīt veidlapas (LAD u.c.), veikt rēķinu apmaksas, utt.</p>	<p>Jāuzlabo interneta pārklājums visas Latvijas teritorijā līdz vismaz apmierinošam līmenim.</p>
<p>Sadarbība LV/ES Eksports, imports</p>	<p>Šobrīd daļa augļu un ogu tiek eksportēti, piemēram, dzērvenes (Lietuva), āboli (Igaunija), smiltsērķšķi (Zviedrija), tomēr kopējā eksporta importa attiecība ir Latvijai negatīva, kas norāda uz vietējā tirgus izaugsmes</p>	<p>Palielināt eksportu uz Skandināvijas valstīm, Lietuvu, Igauniju, kā arī Krieviju.</p>	<p>Eksportu ierobežo vienvērtīgas, vienādas kvalitātes augļu un ogu apjoma trūkums. Tirgus ierobežojumi attiecībā uz eksportu Krievijā.</p>	<p>Atbalstīt eksportspējīgos uzņēmumus ar nodokļu atlaidēm. Samazināt PVN augļiem – ogām, lai produkcija varētu konkurēt ar importu, to izspiest.</p>

Politiskie faktori	iespējām pašu ražotai produkcijai			
	Netiek nodrošināta vietēja uzņēmēja aizsardzība - PVN likme, darba spēka nodoklis ražas vācējiem, liek Latvijas augļkopim būt nevienādā situācijā ar ārvalstu augļkopi. Šeit jāuzsver tieši Polija, kas ir mūsu augļkopju vislielākais konkurents ar daudz zemāku PVN un darba spēka nodokli, bet lielākiem tiešmaksājumiem. Turklāt pārpircēju ievestā produkcija tiek Latvijā tirgota kā pašmāju ražojums, nemaksājot nodokļus, kur pretī vietējais zemnieks tiek bieži un pārāk skrupulozi kontrolēts.	Visa veida valsts un ES atbalsti, kā arī projektu atbalsti augļkopības nozarei un tās produkcijas popularizēšanai ir apsveicami un veicināmi.	Nodokļu politikas atšķirības mazina konkurences iespējas ES. Lielais bezkontroles ārvalstu produkcijas ieplūdums tirgū mazina Latvijas ražotāju konkurētspēju un peļņu.	Finansu ministrijai jāsamazina PVN līdz 5%, kā arī jāpieņem lēmums par tirgos importētās produkcijas nodokļa iekasēšanu no 1. lata, arī tirgos realizētai. Labklājības ministrijai jādefinē ražas vācēju roku darba attiecības ar uzņēmēju kā atšķirīgas no pārējām darba attiecībām un jāsamazina darba spēka nodoklis.
Sociālie faktori	Augļu dārzi tiek veidoti dažādos Latvijas valsts reģionos - Vidzemē, Kurzemē, Zemgalē, kā arī Latgalē. Augļu dārzi lielākoties ir ģimenes īpašums, kas tos apsaimnieko	Teritorijās, kurās ir augļu dārzi, ir nepieciešams darba spēks. Vismaz sezonāli darbs tiek nodrošināts dažādām sociālajām grupām t.sk. bezdarbniekiem, dažādu atbalstu	Nesakārtotās infrastruktūras un sociālo apstākļu dēļ samazinās iedzīvotāju vēlme palikt laukos. Dažu reģionu iedzīvotāju vecuma robežas strauja palielināšanās, no kā izriet	Finansu ministrijai jāsamazina darba spēka nodoklis ražas vācējiem, kur tiek izmantots roku darbs, lai augļkopis darba ņēmējam varētu maksāt konkurētspējīgu atalgojumu.

	<p>un kopj no paaudzes paaudzē. Teritorijas, kur nodarbojas ar augļkopību, ir apdzīvotas un koptas, un galvenais – šīs Latvijas teritorijas neizmirst.</p>	<p>saņēmējiem, skolēniem brīvlaika periodā, skolotājiem atvaļinājuma laikā u.c. Augļu dārzu apkārtnes koptā vide un ainava, liek saprast, ka Latvijā mīt čakli, strādīgi un prasmīgi cilvēki.</p>	<p>darbaspēka mazināšanās. Latvijas iedzīvotāju aktīva emigrācija. Sakarā ar noteikumiem, dažādu atbalstu saņēmēji nevēlās, lai tiktu oficiāli noformēti kā darba ņēmēji (sezonālie darbi), tādējādi tiek veicināta neoficiālā nodarbinātība.</p>	<p>Jāpieņem lēmums, ka visu veidu pabalsta saņēmēji ir tiesīgi būt ražas novākšanas darba attiecībās, neietekmējot to pabalstu saņemšanu pēc ražas novākšanas beigām. Likumdošanā jāsakārto iespēja rīkot talkas, saņemot atalgojumā pašu vāktu produkciju. Pašvākšanas iespējas, kur jebkurš iedzīvotājs var vākt augļus savām vajadzībām, tā mazinot spriedzi ražas vākšanas procesā.</p>
<p>Ekonomiskie faktori</p>	<p>Prognozējamais darbaspēka patēriņš augļkopības ražošanā 2013.- 2020.g. var nedaudz samazināties tikai uz augsnes kopšanas darbu mehānizācijas un uz tādu kultūru audzēšanas rēķina, kas samazina roku darbu, jo sevišķi ražas vākšanā.</p>	<p>Ekonomiski izdevīga ir saimniekošana intensīvā tipa dārzos pēc integrētās augļkopības metodes. Izdevīga ir neliela piemājas pārstrāde nelikvīdai produkcijai. Lielāku eksporta apjomu veidošanai jāveicina kooperācija.</p>	<p>Saimniekošana ir nerentabla nelielos vai pārāk lielos ekstensīva tipa vecajos dārzos. Lielākā problēma ir un būs augsti kvalificēta darbaspēka nepieciešamība. Darba spēka trūkums Latvijas reģionos, kur tiek ierīkoti augļu dārzi. Neatrisināts jautājums par sezonas strādniekiem. Netaisnīga tiešmaksājumu</p>	<p>Jāveicina iedzīvotāju atgriešanās laukos. Jāveido jauni kvalificēti speciālisti. Jāatrisina ieilgušais jautājums par sezonas strādniekiem. Jāsamazina tiešmaksājumu starpības ES valstīs. Jāveido taisnīga nodokļu politika.</p>

			politika.	
<p>Tehnoloģiskie faktori</p>	<p>Lai nodrošinātu kvalitatīvu visu nepieciešamo dārzu kopšanas darbu veikšanu īstajā laikā, jebkura lieluma dārzos minimāli nepieciešama šāda dažādas jaudas tehnika: miglotājs, zāles plāvējs- zaru smalcinātājs, 1-2 traktori ar jaudu 30-40 ZS. Ja stādījumu platība ir lielāka par 5 ha, lai nodrošinātu savlaicīgi veiktus smidzinājumus kaitēkļu un slimību apkarošanai, vienam traktoram jābūt pastāvīgā sakabē ar miglotāju, zema traktora piekabe ražas transportam, lielākās saimniecībās arī minerālmēsļu kļiedētājs – mulčas uzklājējs ap dobēm, lielākajiem krūmogulāju audzētājiem ogu vākšanas kombains. Pēdējo gadu pieredze rāda, ka sekmīga augļkopības attīstība iespējama tikai, iekārtojot</p>	<p>Augkopības preču produkcijas ražošanas intensifikācijai īpaša nozīme ir materiāli tehnisko resursu nodrošinājumam, ko raksturo lauksaimniecības tehnikas dažādu vienību daudzums, to ražīgums, mēslojuma un augu aizsardzības līdzekļu pielietojums. Laika periodā no 2000. gada ir tendence palielināties kā izmantotās tehnikas vienību skaitam, tā arī izlietotā mēslojuma, augu aizsardzības līdzekļu un kalļojamā materiāla daudzumam kā absolūtos skaitļos, tā arī uz katru platības vienību. Ņemot vērā, ka no 2002. gada bija pieejama SAPARD programma, no 2004. gada strukturālo fondu un Lauku attīstības plāna (LAP) pasākumu atbalsts, kā arī</p>	<p>Nepieciešami lieli kapitālieguldījumi dārzu stādīšanai, glabātavu celtniecībai, tehnikas iegādei, balstu sistēmām. Bez risku samazinošu tehnoloģiju ieviešanas, neprognozējamā klimata izmaiņas apdraud ne tikai ražu, bet arī stādījumus.</p>	<p>Atbalstīt nelielo pārstrādi un mājražošanu, īpaši alkoholisko dzērienu ražošanu no svaigai realizācijai nepiemērotiem produktiem. Darba ražīguma celšanai nepieciešams mehanizēt augsnes kopšanas darbus un pielietot progresīvas tehnoloģijas.</p>

	<p>pret salnu laistīšanu un apūdeņošanu, līdzīgi, kā tas ir citās valstīs. Tas gan saistīts ar lieliem kapitālieguldījumiem, taču ievērojami samazina risku. Ieviešamas dažādas segumu sistēmas, ražošanas risku mazināšanai.</p>	<p>nacionālo subsīdiju atbalsts saimniecību modernizācijai, vērojama tendence, ka lauku uzņēmēji cenšas novecojošo tehniku aizvietot ar modernāku un augstāzīgāku. Jaunākā tehnika ir arī ievērojami ražīgāka, un izmantojamo pesticīdu pielietojamās normas ir ievērojami zemākas.</p>		
<p>ES piensums nozares attīstībai (Nozare kopš iestāšanās Eiropas Savienībā) Nozare pirms iestāšanās, nozare pēc iestāšanās.</p>	<p>Līdz Latvijas iestāšanās ES bija vieglāk saņemt atbalstu stādījumu ierīkošanai un tieši šajā laika posmā tika ierīkots vislielākais augļu dārzu apjoms. Pēc Latvijas iestāšanās ES augļkopjiem radās iespēja iegūt tiešmaksājumus, piedalīties projektu programmās, piesaistīt investīciju (noliktavas, tehnikas u.c.), bet diemžēl stādījumu ierīkošana tika apgrūtināta.</p>	<p>Iespēja saņemt investīcijas saimniecību attīstībai. Integrētās audzēšanas tehnoloģijas ieviešana, par kuru tiek saņemts atbalsts. Iespēja augļkopjiem piedalīties programmā „Skolas auglis”.</p>	<p>Tika izmainīta stādījumu ierīkošanas un tādējādi apgrūtināta atbalstu saņemšanas kārtība. Bieži ir grūtības iekļauties izstrādāto investīciju programmu noteikumos, jo augļkopība ir ļoti atšķirīga no tradicionālās lauksaimniecības, kurai tika pakārtoti šie nosacījumi.</p>	<p>Zemkopības ministrijai un LOSP jāņem vērā dārzkopības nozares atšķirības un noteikumos jāietver izņēmumi, kuri ir pamatoti un augļkopjiem ir izdzīvošanas jautājums.</p>
<p>Spēkā esošās likumdošanas (nozari)</p>	<p>PVN likmi samazināt līdz 5%, lai Latvijas augļkopis būtu līdzvērtīgā situācijā ar lielāko konkurentu – Poliju. Vienkāršot darba spēka nodokli ražas vācējiem, kur tiek izmantots roku darbs.</p>			

<p>regulejoša, nodokļus, grāmatvedību) nepilnības un traucējošie faktori. Nozares pārstāvju priekšlikumi!</p>	<p>Jāpieņem lēmums, ka visu veidu pabalsta saņēmēji ir tiesīgi būt ražas novākšanas darba attiecībās, neietekmējot to pabalstu saņemšanu pēc ražas novākšanas beigām.</p> <p>Izskatīt iespēju mainīt iepirkuma likumu, lai vecinātu iepirkumu no vietējiem ražotājiem.</p> <p>Importa produkcijai, kuru pārdod tirgos, piemērot PVN maksu no 1. lata.</p> <p>Nepieciešamas izmaiņas profesionālajā izglītības sistēmā, palielinot praktisko iemaņu apgūšanu t.sk. prakšu veidā.</p> <p>Sakārtot likumdošanu, dot iespēju ieviest augļu un ogu ražas pašvākšanas iespējas.</p> <p>Iespēju robežās apvienot kontrolētāju darbību, jo sevišķi, ja tie ir vienas institūcijas pārstāvji.</p> <p>Kontrolēm jābūt konsultatīvām un jautājumu risinošām, nevis sodošām.</p>
<p>CITA INFORMĀCIJA</p>	
<p>Informācija par organizāciju, tās mērķiem, uzdevumiem un galvenajām aktivitātēm, kas tiks publicēta Valsts Lauku tīkla mājas lapā www.laukutikls.lv.</p>	<p>Biedrība Latvijas Augļkopju asociācija (LAA) ir dibināta 1998.gadā un ir vienīgā Latvijas augļkopības nozarē strādājošos uzņēmumu apvienojošā sabiedriskā organizācija. LAA apvieno ap 400 uz komercdarbību orientētās šīs nozares saimniecības, kā arī vēl ap 200 pašpatēriņa saimniecību. Latvijas Augļkopju asociācija vairākus gadus ir Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes (LOSP) biedrs. Piedaloties LOSP sēdēs un nozarei nozīmīgās darba grupās, LAA iespēju robežās cenšas juridiski tiesiskā ceļā sekmēt augļkopības nozarei labvēlīgu tiesisku aktu pieņemšanu.</p> <p>Asociācijas darbības mērķi ir augļkopju apvienošana, lai veiktu reformas Latvijas augļkopībā, to attīstot un veidojot par nozīmīgu Latvijas lauksaimniecības nozari, kas ražotu arī augstas kvalitātes produkciju Latvijā, apvienojot aktīvos augļkopjus tālākai viņu saimniecību attīstībai un peļņas palielināšanai, kā arī veicināt augstas kvalitātes produkcijas dārzu izveidi Latvijā. Apvienot aktīvos augļkopjus tālākai viņu saimniecību attīstībai un peļņas palielināšanai.</p> <p>Pēdējo 10 gadu laikā asociācija ir realizējusi vairākus projektus gan ar ES un valsts atbalstu, gan pašu līdzekļiem. Kā aktuālāko jāmin Asociācijas realizēto projektu „Augļi veselībai”, kurš ilga līdz 2012. gada oktobrim, ir iesniegts pieteikums programmas turpinājumam. Bez iepriekšminēto projektu realizācijas LAA pārstāv nozari gan Zemkopības ministrijā caur Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomi, gan Briselē caur COPPA/COGECA lauksaimnieku organizāciju. Tāpat notiek cieša sadarbība ar Latvijas Valsts Augļkopības institūtu (LVAI). Bez tam LAA regulāri sniedz ekspertu atzinumus Izglītības ministrijā (IZM) saistībā ar IZM atbalstītajiem lauksaimniecības projektiem.</p>